

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijaške volje znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištev, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi denšnjega praznika izide prihodnji list soboto.

Telegrami.

Carigrad 30. oktobra. Kristić je 29. t. m. izročil porti srbsko vladno pismo, v katerem izreka, da priprave imajo le brambo meje pred očmi, in da se upa vzdržanje miru in dobrih (!) razmer k porti. — Mehemet Ali je odšel v Hercegovino. — Glasovi hodijo okolo o boji pri Razgradu, o večjem boji pri Plevni, in da je Šefket paša ugodne pozicije zasedel na cesti Orhanje-Plevna; ali oficijalno se nič ne potrjuje. — V Aziji so Rusi Azan in Olti zavzeli.

Bukarešt 29. oktobra. Po ruskih poročilih ima Osman v Plevni 62 bataljonov po 400 do 500 mož. Živeža ima komaj za 20 dni. Osman-paša sam je baje ranjen. V tukajšnjih ruskih krogih se upa, da bode Plevna v kratkem času padla.

Vojska.

Telegram o zadnji ruskej zmagi, ki smo ga včeraj v skrajšanem izpisku priobčili, glasi se v obširnejši obliki tako-le: Včeraj 28. okt. so obkolile dve brigadi gardne infanterije, ena divizija gardne konjice in jedna kozaška brigada pod generalom Gurkom turško utrjeno pozicijo pri Telišu na cesti v Sofijo in začele bombardovanje iz 72 kanonov. Po dvehurnem bombardovanju je garnizona, obstoječa iz 7 taborov in 3 kanonov orožje izročila pod Ismail-Chakir pašem, 300 mož je ubegnilo. Drugi ujetniki se bodo izpustili na svobodo, izvenjši Chakir-pašo in nekoletko

oficirjev, ki so rajši v ujetništvu ostali. Ruska izguba je neznatna.

Čudno se sicer nekako glasi to dopolnjeno poročilo, da so Rusi ujete Turke potem, ko so jim orožje pobrali, na svobodo izpustili, to se ve, da gotovo na svečano obljubo, da ne bodo več zoper nje vojevali. Najbrž jih Rusi niso hoteli ali lahko mogli rediti, ali pa so se Turki s tem pogojem po kratkem boji udali, da smejo brez orožja oditi. Znamenito pa je, da so nekateri turški oficirji rajši ostali ruski ujetniki, nego da bi brez orožja in s kako obljubo k svojem domov šli. Vsakako pa je ta ruska zmaga in to novo utrjenje Rusov za hrbtom Osmanu velevažno ali odločujoče za bližnjo pogubo Plevne.

Vsa pozornost Evrope je obrnena na Plevno, katero mesto jedino more biti v tej vojski odločevalno. Zatorej mora biti posebno zanimljivo izvedeti kaj o razpoloženju zaveznih vojsk. Rusk častnik, ki se je 26. t. m. od plevenske vojske povrnil, povedal je poročevalcu v „Daily News“ tako-le: Laž je, da bi se bilo nedavno posrečilo Turkom, spraviti v Plevno zaloge živeža in streliva. Odkar zapoveduje konjici general Gurko, nij bilo mogoče v Plevno poslati ni najmanjše stvarice. Teden dni je uže Plevna popolnem obkoljena, razumevati se ima tu tudi pehotna vojska. Ko je prišla garda na bojišče, razpostavila se je Rusom ob levej, kjer je Skobelev s 16. divizijo, in obkolevalna črta je bila zmirom večja ter je rastla od Lovče proti Sofiji, kakor so prihajala nova krdela. Ob cesti in na cesti so močne vojne sile pešcev in Gurko poteguje vedno dalje to črto s svojimi rusko-rumunsko konjico. Obkoljenje je zatorej popolno in njega način dovolj jasno kaže, kakor tudi obilna infanterija sve-

doči, da ruski načrt ima še drugih namenov, nego samo Osmana vreči v Plevno ter ga ondi držati zaprtega. Ko bi ga bili Rusi hteli samo odrezati, dovolj bi bila konjica Gurkova za to svrhu. Sicer je res, da ta ne bi bil mogel ustavljati pomočnih krdel, ki bi bila prihajala v Plevno, ali mogel bi bil s svojimi topništvom uničiti vozove, postreljati konje in ukončavati živež, ako bi ga uže ne bil mogel sebi pridobiti. Pešcev onstran Plevne nij trebalo nikakor, a da so jih tija poslali, razjasnjuje dovoljno namen Rusov, kateri ne mislijo le izstradati Osmana, nego mu tudi zabraniti, da ne ubegne. Natančno se določiti ne da, na koliko časa je Plevna preskrbljena z živežem, česar najbrž ni sami Turki prav ne vedo. Ako pak ne bode imel „ghazi“ Osman-paša preko zime kaj jesti, prišel bode kmalu v tako stisko, kakor Bazaine v Metz. Rusom vsak dan dohajajo pomoči in očito je, da hote okolo Plevne napraviti si takovih utvrdeb, kakor so jih bili pred 7. leti pred Parizom Nemci. Ako bode te hotel Osman prodreti, naletel bode na iste ovire, na kakršne je Tröchu nekoč pri obleganju Pariza. Osman ima z vso silo prebiti na jedne strani rusko vojsko, se preje ali pozneje udati v Turke vse poletje lahko obskrbljevali Plevno, bi bila največja njih nemarnost, ako niso dovozili toliko živeža, da bi potrajal do spomladi. Dopisnik meni, da ga pa ne bode dovelj do onega časa; z dovažanjem je tudi mnogo ljudi prišlo v Plevno, a Turki niso nikdar ni mislili, da bodo Rusi Plevno popolnem obkolili. Osman bode zatorej moral poskušati, da bi prodrl rusko oblegovalno vojsko — a pri tem ga najbrž zadene osoda Mukhtarjeva. Naposled moram pa še pristavljati, da se od-

Listek.

Alojzij C. Vavpotič,
slovenski skladatelj.

Veseliti mora pač vsacega domoljuba, ko vidi, kako vrlo narašča število domačih umetnikov in ponosni smemo biti, da naš mali slovenski rod, ki nema niti svojih mecenov, niti višjih izobraževališč, napreduje vsled svoje naravne nadarjenosti in pridnosti. — Tembolj nas mora razveseliti ta napredek, ako uže drugi narodi priznavajo zasluge in dela naših rojakov.

V št. od 29. t. l. prinaša na Dunaji izhajajoča Ziehrerjeva „Deutsche Kunst- und Musik-Zeitung“ podobo in životopis slovenskega skladatelja in virtuoza na citrah gospoda Alojzija C. Vavpotiča. Ker je ta list le v majhenem številu po naših krajih znan, zdi se mi primerno, da objavim slovenskemu

občinstvu omenjeni životopis, ki tako častno opisuje delovanje našega rojaka. Glasi se slovensko:

„Naša denšnja slika velja enemu naših najboljših sodelavcev na polji kompozicije za citre. Ta je predsednik graškega citer-kluba, gospod A. C. Vavpotič, ob enem izvrstni virtuos in nadarjeni skladatelj. Gospod Vavpotič si je za svoj ljubki instrument in za njega razvoj mnogo zaslug pridobil. Prijateljem našega lista je naš vrli sodelavec na muzikalnem polji uže po več lepih skladbah znan; omenimo le sledečih, v raznih tečajih našega lista priobčenih skladb za citre: v II. tečaju dva arrangement, „Lebewohl“ (št. 26.) in „Chansonette“ (št. 28.); v III. tečaju „Ernest-Marsch“ (št. 40.); v IV. tečaju „In Freud und Leid“, polka maz. (št. 6.), „In treuer Lieb“ (št. 27.)

„Skladatelj je rodod Štajerec; bil je od svojih staršev za duhovenski stan odmenjen,

in v to svrhu se je pripravljval za prihodnje teologične studije na gimnaziji v Mariboru. Na tej učilnici se je tudi glasba mnogo gojila in Vavpotič je dobival tu svoj prvi poduk v muziki, posebno v petji (leta 1860) od znanega izvrstnega učitelja in skladatelja Miklošiča, brata znanega filologa in vseučilišnega profesorja v Beču.

„Leta 1864 nahajamo A. C. Vavpotiča v Celju kot pevovodjo, leta 1865 kot pevovodjo slovenskega pevskega društva v Trstu. Ko je gimnazijo v Trstu dovršil, uči se je tri leta pravoslovja; pandekte in institucije so mu pa menj mar bile nego nauk o harmoniji, in vsled tega je zapustil jus in se podal v cesarsko službo kot telegrafni uradnik; tu je v svojih prostih urah, brez ozira na Morzéjeve — in Hughejeve aparate, glasbo gojil.

„V teku dveh let prišlo je njegovih skladb 11 na svetlo in sicer sta jih založila C.

ločno pripravljajo Rusi na vojsko v drugem letu, katera jim obeta vse boljših uspehov od onih, katere so dobili po pobitju Krüdenrovem meseca julija.

Na grobéh.

Listje odpada, hladno prihaja in ven na gomile naših mrtvecev bomo romali z vencí našega spomina in čedili bomo gomile zelenjadi in lučice prižigavali na tiho-mirnih prostorih, kjer našim ljubim odpočiva srce v hladnej, tihotnej materinej zemlji! Tudi politik ima svoj vseh vernih duš dan.

Nas Slovencev boj za slovansko našo narodnost še le malo časa traja. Nij še dolgo, ko so prvi domoljubi klicali narod iz dremeža na dan, k bdenju iz smrtonosnega spanja. Nij dolgo, pravim, ker kaj pomenja 30—40 let v življenji narodovem!

Ali, kakor je malo časa, storilo se je pri nas več, nego pri družih narodih v stoletjih. Pa delala je pri nas lepa navdušenost in ležala nam je marsikatera mōra na prsih. Delali smo kot možje, ki iz naroda dividend crpiti ne marajo. Reči smemo s ponosom, da smo, kolikor smo si duševnih zakladov priborili, to storili z lastnim naporom in nobeni državni denarji nam niso pomagali do kake si bodi narodne knjige, ali do kacega narodnega časopisa. In naši pisatelji, pesniki, naši kompoziterji niso darovali visokopostavljenim osobam svojih del in niso dobivali denarjev iz rok take ali take šatulje. Z naporom, s trudom in kakor Izraelci, ki so svoj stolp zidali, v enej roki meč, v drugej keljo držoč, da so sovražnike odganjevali, zidali in branili smo dozdej mi mali Slovenci naš krasni dom in jezik naše slovanske domovine. O nas gotovo velja: „Selbst ist der Mann!“ In nam nij bil gladek pot; potegoval je in nam jih še poteguje naš izrodilec globoke jarke. Pa zastopniki naša poštenost patrijotično ter jedino logično težuje zastopali in krog domoljubov se je moral razširiti. — Ubogi sami, gmotno žrtvovali smo dosti.

Jutri je vseh vernih duš dan. Koliko boriteljev za slovansko našo narodnost uže krije pokoj groba! Od Vodnika, Danjka, Metelka, Kopitarja začeni do denes! Pohajevali bomo grobove teh naših prvih vzbujevalcev in kakor bodi mož se spominjali in: „vom Grabe grosser Todten weht uns wie ein Hauch ihrer Thaten, uns sagend, dass wir das, was sie begonnen, vollenden“, bomo pohojevajoči v duhu pokopa-

lišče v Kranju, morebiti z Göthejem rekli, tam kjer naš največji mož leži. V enem naših najlepših krajev krije zemlja moža, ki je svetu pokazal, da more človek kljubu vsem zaveram sveta pošten biti, tam na Kranjskem pokopališču nam počiva naš Preširen, ki je kot ženij, ne samo talent te ali one vrste, svoje večne poezije podal v jeziku naše domovine, nesrameč se borne svoje domače zemlje ter slovenskih rojakov. In zraven njega Šimen Jenko, in tam in tam ta ali oni talent! Kaj pravi velikan Göthe? — Mladenič, idi vsaj v duhu na gomile naših teh mož in bodi, ostani pošten, ne vrzi idealov, ne poštenosti za lečno kako jed v stran!

Prva doba našega boja je imela poštenjake, — druga bi jih ne imela! V duhu sem na gomili Schillerja in slišim: „Sagen sie Ihm, dass er für die Träume seiner Jugend soll Achtung tragen, wenn er Mann sein wird“ in: „an's Vaterland, an's theure schliess' dich an, das halte fest mit allen deinen Kräften; dort in der Fremde stehst du allein, ein schwankes Rohr!“ — Mladeniči slovenski, bodimo tudi kot mlajši in starejši možje, možje! in ne babe, ali kaki kruhoborni plašljivci; življenje nam je malo le podalo, če samo kruha.

Tudi vi starejši domoljubje boste se spominjali mož, ki so vam bili mladeničem svetilnica na poti v temno bodočnost, ali ki so vam bili uže soborilci. Tega in onega boste pogrešali mej živimi in vi boste prešteli odločilnih še borilcev; malo število boste morebiti našli. Šteli boste tudi nekaj živo-mrtvih, a ne vrzite puške strani. Ako vas je nekaj zdajšnjih mladih mož, v katere ste morebiti vaše upe stavili, prevarilo, ne bodite tužni. Še mnogo nas je, ki svojih zob nijsmo in ne bomo zarili le v borni kruh! Bodite nam svetovalci, bodite nam uzor poštenosti domovinske, bodite še z nami vred zagovorniki naroda, in našega Preširna besede: „na tleh leže Slovenstva stebri stari“ se ne bodo tako tužno glasile!

Grobovi se žalostne duše zapuščajo. Slovenski politik jih ne zapušča v tem razpoložji, veselo ne, pa tudi ne tužno. Zakaj ne veselo — (naša tiskovna svoboda mi je namignila). Tužno pa tudi ne, ker mi imamo gomile, ki krijejo najduhovitejše može, koje je domovina naša rodila in naš izrodec ima le: „nos numerus sumus et fruges consummere nati“ in sedanjost ter bližnja bodočnost, slednja v mladini, nam kaže to isto. — S—c.

Volitve na slovenskem Štajerskem.

[Izv. dopis.]

„Kedaj bomo imeli volitve za deželni zbor štajerski?“ To prašanje ponavlja se vedno mej Slovenci, odkar je doletela deželni zbor kranjski tako nagla osoda. V tem se kaže nedvomljivo, da Slovenci do dobrega poznajo važnost te volitve. In kako bi bilo drugače mogoče?

Res je, Slovenci vemo, ka nam na nikak način nij mogoče, pridobiti si večine v štajerskem zboru; toda, Slovenci tudi vemo in živo čutimo potrebo dobrih, odločnih narodnih zastopnikov naših interesov na tem zboru. Malo, da, prav pičlo število zastopnikov nam je odmerjeno; a temu pripada tem večja zadača. Naša skrb pa je in mora biti, ka dobimo odmerjeno nam število zastopnikov polno v zbor, ka se volijo povsodi narodni poslanci brez Seidlovih in Brandstetterjevih pritikin. To zahteva od nas čast, to zahteva koristoljublje. Ali bi bilo za nas častno, ko bi še zdaj, ko volimo uže blizu dve desetletji, ne znali, kdo nas more vredno zastopati, ko bi še nadalje izročevali to važno mesto našim nasprotnikom? Kak bi bil potem naš napredek v narodnej zavesti, kdo bi mogel pri nas iskati narodnega ponosa? Čemu bi bilo naše, če tudi malo delovanje, ako bi se zdaj pokazalo brezplodno?

Takih nasledkov nas bodo naši volilci vendar v prihodnosti obvarovali. Saj imamo nasproten dokaz pri vrlih kranjskih kmet-skih volilcih, kateri so čas uka dobro porabili in rabiti razumeli. Izglede teh, mislimo, bodo naši posnemali.

Toda volilno gibanje potrebuje povsodí glave, ono mora imeti može, kateri mu dajo pravi tek, kateri ga vodijo od začetka do konca. Mi še žalibog nijsmo prišli tako daleč, ka bi v odločilnem trenutku storili vsak gotovo svojo dolžnost brez opominjanja in nago-varjanja. Naši volilci in volilni može še nijsjo povsem dospeli do one samostalnosti, katera bi jim povsodi in v vseh okoliščinah branila, kreniti raz pot, pridružiti se sovragom — izdati narodno stvar. Da, skušnja nas uči, ka malomarnost nekaterim ne pripušča žrtvovati par ur za volitev zanesljivih volilnih mož. Ali je morebiti to nevednost, ka se naši kmetje ne brigajo za volitve-občinskih predstojnikov, šolskih svetovalecev, itd., vedoma veliko škodo trpijo na vse strani in si jo natanko preračunijo, toda drugokrat se isto tako vedejo?

Haslinger in Fr. Schreiber v Beču, razun teh so se pa tudi prej omenjene kompozicije v Ziehrerjevem časopisu priobčile.

„Visoka čast skladateljevemu talentu je doletela Vavpotiču s tem, da je presvitli gospe nadvojvodinji Mariji Valeriji poklonjeno skladbo presvitli ce sa r sprejel, ter je skladatelj od Njih Veličanstva dobil prelep brilantni prstan.

„Da bi v zadnjem času uže v nemarpuščano igranje na citrah posebno v domačiji tega instrumenta povzdignil, povabil je Vavpotič vse igralce in prijatelje citer v Gradcu k pogovoru, da se ustanovi citerklub po izgledu uže obstoječih klubov na Dunaji, v Frankobrodu, v Lipsiji in v Pešti. Res se je sešlo 12 osob in graški kljub je bil ustanovljen in šteje sedaj 100 udov, z ozirom na kratki obstanek (od 1. januarja 1877) gotovo lepo število. V tem klubu igrajo se soli, dueti,

terceti, kvarteti in kvinteti, zadnji jako originalno aranžirani od Vavpotiča.

„Vsled svoje nadarjenosti za citre, svoje virtuoze igre na njej in srečnega sestavljanja (arrangement), ima predsednik graškega kluba v istini popolno zmožnost, vodja tacemu biti.“

Tem vrsticam naj bode še dodano, da je gospod Vavpotič ne samo rodom, temveč tudi v mišljenji, Slovenec in da je tudi naše narodne pesni aranžiral za citre ter jih sam igral v raznih društvih po slovenskem Štajerskem. Tudi s tem je pokazal, da se zanima za narodno stvar, ker je „Glasbene matici“ brezplačno poslal nekatere svojih tiskanih skladb za arhiv. Naj bi prav kmalu izdal svoje slovenske skladbe, za kar mu bode gotovo slovenski narod hvaležen in brez dvombe vzbudijo po njegovem ljubljnem instrumentu naše lepe melodije tudi v srcih družih narodov večje spoštovanje do našega

slovenskega roda, kateri žalibog ne more svojih nadarjenih sinov za se vzdržati, kar nam kaže zopet Vavpotičev životopis, iz katerega se vidi, da je prisiljen v tujem časniku in s tujimi naslovi priobčevati svoje skladbe, ker nemamo domačega organa, po katerem bi mogel svoja dela objaviti. Tako služijo vsled naše skromnosti dobri naši talenti ravno onemu rodu, kateri kaj rad prezira slovanski um ter si skuša prilastiti umetnike slovanske krvi in se baha z njimi na škodo slovanskih narodov, ker jih imenuje svoje. Bože pomiluj nas! Zategadel se mi zdi potrebno, da v pravem času reklamiramo svoje domače umetnike, da jih pozneje ne izgubimo popolno, vsled tega naj bode ta spis ob enem tudi dokaz, da je A. C. Vavpotič rodom slovenski Štajerec in v duhu in mišljenji tudi vedno naš.

Vojteh Valenta.

Kake nasledke bi imele in kako bi se neki obnesle tako goste volitve pri nas, kakor se vršijo pri Čehih? Bi-li tudi naši ljudje potovali tako daleč in pri vsakem vremenu ter bi stali vedno neomahljivi za moža svojega zupanja, kljub vsemu pritiskanju? Kdor pozna naše razmere, nekdanje in sedanje, kdor primerja značaj Slovencev z žilavostjo, pogumom in navdušenostjo Čehov glede narodne reči, bode si mogel dati sam dovoljen odgovor na ta vprašanja. Enega vprašanja pa si vendar ne bode mogel sam rešiti, niti mu ga bodo drugi rešili.

Istina je, ka se bližajo volitve za deželni zbor, čeravno še nij dan gotov, istina je, ka se moramo za volitve zgodaj pripravljati, ker naše stanje take priprave neobhodno potrebuje, ker — govorimo odkrito — brez dobre organizacije volilnega gibanja le malo opravimo. Toda, takih priprav še nikjer ne opazujemo.

Zakaj se čaka, zakaj se reč odlaga? Nij li dosti bolje, ka brz začnemo in se polagoma pripravljamo, nego da v zadnji uri moramo storiti vse? Zdaj se uže lahko pogovorijo volilci sosesk o volilnih možeh, lahko se snidejo, ker so nujna dela večinoma opravili.

Vse, vse se lahko pripravi in z lahko vestjo se podamo na dan volitve na volišče. Morebiti bi se naši nasprotniki odvadili, ponujati nam svoje kandidate, ko bi videli našo organizacijo in strogo disciplino. Taki pogovori bi imeli gotovo tudi ta vspeh, ka se ne bi ponujalo več kandidatov, nego njih je ravno treba mej našinci. Pri volilnih shodih bi imeli dozdanji poslanci priložnost, podučevati naše občinstvo o mnogočem; dajali bi račun o svojem delovanju, o vspehu, s kojim so zagovarjali naše pravice in si prizadevali dobiti nam novih, koliko so dosegli, česar nijso mogli doseči, in zakaj ne, itd. Našemu občinstvu je tak poduk potreben. Govorjena beseda gre tudi hitreje od ust do ust, ima večjo moč od knjižice, katera vrhu tega najde le redkokrat pot mej priproste kmete.

Če pa se delajo priprave za volitve na tihem, tako je to dobro. Toda, bolje bi bilo, ka se vidi delovanje tudi po dnevi, tako lahko vsak vidi, ka se dela, ka se delo raztegne tja, kjer ga je najbolje potrebno. Nihče pa ne zahteva, ka bi se morala mera kandidatov uže zdaj po svetu raztrobiti; naj se le volilci v tem zedinijo in stopijo na dan odločitve enoglasno z njimi mej svet. To je naša želja.

Rusko in izhodno vprašanje.

O tem piše Rus Dostoevskij v sedaj izišlem septemborskem zvezku „Dnevnika Pisatelja“ naslednje:

Nekateri ljudje proklinjajo sedaj pri nas slovansko vprašanje v besedi in pismu: „Proč s temi Slovani in z vsemi fantazijami o zjedinjenji Slovanov! No, kdo nam je nakopal na vrat te Slované in zakaj: na večni prepričanje z Evropo, na večni sumljivost do nas, na sedanje in bodoče sovraštvo! Da, ti prokleti slovanofili!“ itd. itd. Kakor se kaže, imajo ti neumni kričarji čisto lažnjiva poročila o Slovanih in o izhodnem vprašanju in mnogi se nijso o tem do poslednje minute čisto nič zanimali. Zategadelj se je težko z njimi pričkat.

Izhodno vprašanje se je rodilo pri prvem spojenji velikoruskega plemena v jedno rusko gospodarstvo t. j. istočasno z moskovskim car-

stvom. Izhodno vprašanje je načelna ideja moskovskega carstva, katero je pripoznal Peter Veliki in katero je po odhodu iz Moskve prenesel v Peterburg. Peter je dobro sprevidel njeno organsko zvezo z ruskim gospodarstvom in z rusko dušo. Evo, zakaj nij ta ideja izginila v Peterburgu, marveč bila od vseh Petrovih naslednikov priznana za rusko nalogo. Evo, zakaj se ta ideja ne more zapustiti ali premeniti. Zapustiti slovansko idejo in brez razrešenja odvreči nalogo o osodi izhodnega krščanstva — bi toliko pomenilo, kakor zlomiti in na kosce razbiti vso Rusko in mesto nje si izmisliti kaj novega, ali nikakor ne Ruske. To bi ne bila revolucija, temuč prosto uničenje in zategadelj tudi nesmiselno, ker ne more se uničiti taka celota in z nova preroditi v čisto drugačen organizem. Ne vidijo-li, da te ideje sedaj samo slepi ruski Evropeci in borzijanci ne priznajo, kar je gotovo v njihovo sramoto. Borzijance nazivljem jaz tu sploh vse tiste sedanje Ruse, kateri se za nobeno drugo reč na Ruskem ne zmenijo, kakor za lastni svoj žep in se zategadelj ozirajo na Rusko samo iz stališča svojega lastnega žepa. Oni kriče sedaj na cela usta o trgovskem stanju, o borzijanski krizi in o padenju rublja. Pa, ko bi bili ti borzijanci vsaj toliko daljnovidni, da bi razumeli še kaj drugega zunaj svojega delokroga, bi lahko spoznali, da bi bilo zanje še hujše, ko bi Ruska ne bila za čela sedanje vojske.

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 31. oktobra.

Pod cesarjevim predsedništvom je bil v Pešti včeraj zbor ministrov obeh polovic. Razumeje se, da nam ne more biti znano, kaj se je doseglo, ali dogovorilo. — „Fremdbl.“ se iz Pešte poroča, da se tam smatra položje kot jako težavno. Zdaj, ko je Nemčija odpovedala Avstriji skupni col, tudi nagodba Ogerske z Avstrijo nij gotova.

Večina neodvisnih časopisov sodi, da je imel Bismark političen namen, a ne le trgovskega, ko je razprave o colnej in trgovske pogodbi z Avstrijo pretrgal. Nemčija hoče našo državo oslabilo materijalno, da bi jo mogla tudi politično. Nemci so s colno politiko prvi in glavni kamen položili k svojej edinosti (zollparlament), s colno politiko delajo zdaj tudi zoper Avstrijo.

Češke politehničke rektor prof. Janez Krejčič je govoril pri vpisanju novih poslušalcev pred 3 dnevi govor, v katerem je češke inženirske kandidate budil: učite se svoje znanosti, vselej pa ljubiti svoj narod in jezik svoj.

Hrvatski poslanci so šli včeraj vsi v Pešto na posvetovanje o krajiške železnici. Tudi pridruženje granice k civilnej Hrvatskiji bodo menda energično terjali. Zlasti od odvažnega Vrnčine se pričakuje odločnega postopanja, ker vidno je, da z diplomacijo se nič ne doseže od Magiarov.

Vnanje deželo.

Iz Peterburga imajo sicer nezanesljivi listi poročila, da se je car odločil za centralistično ustavo. — Nam se zdi, da mora vojna prej končana biti, potem se more na taka vprašanja misliti.

V Romu se baje agitacija širi za druženje z Avstrijo. Naši visoko oficijozni listi to prikazuje z nekakim dopadajenjem zaznamljajo, — a „nemški“ jo prezirajo. Ti ne marajo „nič več slovanske zemlje“ pod Avstrijo, bojé se za svoje gospodarstvo.

V Srbiji v Beogradu je začel izhajati nov časnik „Nova Srbija“, ki pravi, da bode služila vsemu srbskemu narodu, a ne kakej stranki.

Dopisnik „Timesov“ poroča, da je turški sultan rekel angleškemu poslaniku La-yardu, da hoče reforme uvesti, da pa obžaluje, da se mora boriti s starimi predsodki in da brez nevarnosti nij drugače mogoče nego počasi korak za korakom reformirati. — Turške besede.

Na Francoskem se bode morda vendar pomirilo. Glasovi se množe, ki pravijo, da bode Mac Mahon udal se in sicer, ali odstopil in Grévyju ali generalu Chanzyju prestor naredil, ali pa vsaj drugo, republikansko, ministerstvo zbral. Trdijo, da se v senatu tudi uže ona večina razbija, ki je prvič dovolila razpust zbornice.

Italijanske zbornice predsednik Crispi je imel, kakor Rima iz poročajo, 25. t. m. avdienco pri kralji Viktoriji Emanuelu, kateremu je pripovedoval svoje opazke po evropskem potovanju.

Dopisi.

Iz tuhinjske doline 28. okt.

[Izviren dopis.] Veseli glas o velikej zmagi naših slovanskih bratov Rusov v Aziji, kakor tudi važna zmaga generala Gurka pri Dubnjaku na cesti v Sofijo, navdajajo z veseljem in upanjem celo našo tuhinjsko dolino, tembolj ker pri nas nemamo je duše, ki bi simpatizirala s Turki. Bog daj Rusom še naprej na njihovem poduzetju srečo, — kajti voščiti jim jo moramo mi Slovenci temveč, ko vidimo in smo prepričani, da večina naših „kranjskih“ in drugih nemčurjev je uže z radostjo videla rusko-slovansko armado popolnem uničeno, z dijabolskim veseljem mislila, da je Slovan popolnem poteptan. Dasiravno ga nema naša kmetska tuhinjska dolina tacega, ki bi krutega turškega barbara Turka zagovarjal, vendar nas obišče katerikrat „sreča“, videti in slišati tacega kranjskega Turka iz bližnjega nam mesta Kamniškega. Nij še 14. dnij, kar smo imeli priliko pri neke cenitvi slišati tu pri nas priletnega moža, zagovarjati turški barbarizem in njihova nasramovati vse, kar je ruskega. Ta mož je kamniški klobučar Ekslar, z dušo in telom nemškutar, baje tudi velik agitator bivših nemčurskih volitev, kakor sem v Kamniku izvedel.

Drugi, in mej njimi v krčmi sedeči cenilni možje, ki so prišli tudi z njim cenitneko posestvo, nijso bili ravno tako turški, oni so bili celo proti, le omenjeni je imel prvo besedo za Turka. Evo, bodite še zanaprej Turek in nemškutar, prepričani pa bodite, da ta govorica raznesla se je sem ter tja po našej dolini.

Domače stvari.

— (Ponarejeni bankovci.) Piše se nam od tukaj: Hlapec gostilne pri Gorišku, tik cerkve sv. Florijana v Ljubljani, je pretečene dni pospravljaj pod streho in pri tej priliki našel dva ponarejena bankovca petaka, katerih jeden je bil popolnem izdelan, drugemu pa je bilo treba še dopolnjevanja. Razven tega je našel metalno ploščo z naslikano podobo bankovčev. Ko prinese svojo najdbo doli v gostilnico, svetuje mu neki v tej gostilnici vedno rad vince pijoči črevljar, naj, da ne bode imel sitnih potov, kar precej bankovce požge, kar hlapec i takoj stori. Drugi navzočni človek pa je šel in celo stvar ovadil pri policiji, ki zdaj preiskuje. Raznovrstne govorice, kdo je bankovce delal, trosijo se zdaj mej bližnjimi in daljnimi sosedi, in morda sum in hudobni jezik tudi nedolžne zadeva.

— (Volitve v trgovinsko zbornico kranjsko) deželna vlada včeraj v uradnem listu razpisuje tako, kakor smo vče-

raj povedali. Pravi še: Kje se zapisniki volilcev dobodo na ogled in določbe zaradi reklamacij zoper te, bode komisija, ki je za to postavljena, razglasila. Tudi bode sama volilna komisija naznanila, kje ima svoje uradovanje. Razumeje se, da bomo stvari točno spremljali in je še osvetili. Treba pa delati začeti od narodne strani. Udajati se nikjer.

— (Denes) zvečer je slovenska predstava v gledališči.

— (V kazini) so sinoči oficirji praznovali avancement gosp. divizionarja Litrova za feldmaršallejtanta.

— (Iz Ljubljane) ima „Agr. Presse“ od 30. oktobra zopet izvrsten dolgi dopis, deloma o stvareh, zaradi katerih smo bili mi konfiscirani. Torej se razumeje, da ga mi citirati ne moremo, da si same resnice pripoveduje.

— (Rojanska čitalnica) napravi denes ob 6. uri zvečer besedo z igro „Mlinar in njegova hči“.

— (Na Dunaji) so tamošnji Slovenci praznovali sinoči spomin našega učenega rojaka Jarneja Kopitarja, ki je za slavlanski jezik in tako tedaj za narodno našo stvar velikansk temelj položil. Od tu smo jim poslali telegrafsko soglasenja svoja.

— (Dve sto italijanskih delavcev) je potovalo v soboto z mešanim vlakom iz Trsta skozi Ljubljano na Dunaj, od tod pa gredo v Rumunijo, delat novo železnico.

— (Zrele jagode) so v tem času našli pri Konjicah. Nekateri pa so še v cvetji.

— (Požar.) Iz Šmarja pod Ljubljano piše se nam, da je v ponedeljek 29. t. m. ob dveh popoldne v Paradiščah ogenj vničil dve stanovišči z vsemi pripadajočimi gospodarskimi poslopji. Nevarnost je bila tudi za sosednja poslopja velika in le nevtrudljivej delavnosti gasilcev iz bližnjih vasij se je zahvaliti, da ni bilo kaliziran ostal. Zažgali so baje otroci. Pogorelec je bil jeden zavarovan pri banki „Slaviji“, oni pa, v čegar hiši se je vnelo, pri „graškej vzajemnej zavarovalnici“.

— (Uboj.) Poroča se nam: Zadnje soboto je na Rebčem 30 let star Robidovčev sin z Dol na Dolenjskem necega bolj postaranega moža, kateri je žganje kuhal, ko sta se prej skregala, s kolom tako po glavi mahnil, da je dedec takoj mrtev bil. Ubijalec se je potem sam izročil sodnji.

— (Uboj.) Poroča se nam: V Lipoglavu je ubil v soboto mlad kmetski fant 35 let starega udovca, ker ga je lopnil s kolom po glavi.

Razne vesti.

* (Zdravniki), ki so iz naših dežel prišli k turški vojski so zelo nezadovoljni s plačo in z vsem. Obetanja, ki so se jim delala, ostala so, kakor je pri Turki navada, le na papirju. Mnogo jih je uže pri našem carigradskem poslanstvu se pritožilo — a vse ne pomaga prav nič.

* (Zaradi kôz in šarlaha) so v Opavu in Krnovu na Šlezkem pozapri vse šole.

* (Nov Viljem Tell) se producira v Parizu s tem, da svoje lepše ženič strelja, od nje obrnen in mej noge puško držeč, jabolko raz glavo. Rodila ga je Amerika.

* (Nežni spol.) V Pragi so zaprli 23 letno deklico, ki je policaju razpraskala obraz, in katera je bila uže 97 krat zaradi potepanja, a 36krat zaradi razuzdanega življenja kaznovana.

Zahvala!

Slavna vzajemno zavarovalna banka „Slavija“ je po svojem glavnem zastopu v Ljubljani zavarovanemu pogorelcu v Podravljah (29. pr. m.) na Koroškem od zavarovalnine 80 gld. po odbitih 25 gld. plačala gotovino 95 gld., kakor nagrada za škodo požara — prav točno in hitro, zašto se oni slavnej banki s timle očitno prisrčno zahvaljujem.

V Podravljah 27. vinotoka 1877.
Ant. Marinič,
zavarovanec „Slavije“.

Umrli v Ljubljani

od 23. do 26. oktobra:

Flojana Mutec, milosrdnica, 23 l., za sušico. — Franjica Gula, c. kr. uradnega sluga hči, 25 l., za sušico. — Šimen Juvan, ujetnik, 33 l., se je obesil. — Ana Kanja, služnica, 66 l., za vnetjem pljuca. — Marija Suhadobnik, vdova hiš. gospodarja, 70 l., za pljučno skruino. — Ivan Kim, delavec, 42 l., za prsno vodenico. — Jera Inglic, osebojnica, 64 l., za prsno vodenico. — Barbika Šifer, hči zdravnikova, 33 l., za oslabljenjem.

Tuji.

30. oktobra:

Pri Slonu: Mlekuz iz Ljubljane. — Hautzen-dorf iz Gradca. — Bončar iz Nov. mesta. — Kalan iz Trbovlja. — Ulčar iz Mokronoga. — Pri Malič: Robiček iz Dunaja. — Eisner iz Prage. — Engl iz Dunaja. — Czedik iz Reke. — Kohn iz Dunaja. — Tauenlak iz Gradca. — Dener iz Dunaja. — Zajiček, Gevitsch iz Prage. — Dan-zinger iz Dunaja. — Pri Zamorel: Barbarč iz Novega mesta. — Brandstätter, Perwald iz Koroškega.

Tržne cene

v Ljubljani 31. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 59 kr.; — reč 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 53 kr.; — oves 3 gld. — 25 kr.; ajda 6 gld. 34 kr.; — pros 5 gld. 69 kr.; — koruza 6 gld. 60 kr.; kroupir 100 kilogramov 3 gld. 04 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh trišen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 74 kr.; jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — telotnine 50 kr.; — svinjsko meso 52 kr.; — sena 100 kilogramov 2 gld. 03 kr.; — siame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 1 kv. metrov 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 31. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	95	—
Zlata renta	74	45	—
1860 drž. posojilo	110	50	—
Akcije narodne banke	82 1/2	—	—
Kreditne akcije	212	40	—
London	118	—	—
Napol.	9	50	—
C. kr. cekini	5	63	—
Srebro	104	45	—
Državne marke	58	40	—

— Najboljše in najcenejše —

obleke

za gospode, dečke in otroke!

Mestne, potne in lovske kožuhe

na veliko izbiro prodaje

M. Neumann,

v Ljubljani, v slonovih ulicah št. 11.

Potni kožuhi, s sedmogradci in šopni, podloženi po 45 gl.

Lovski kožuhi, z belo jag-

njetino 16 " in več.

Menčikovi 20 "

Menčikovi iz lodna 14 "

Zimske suknje 18 "

Suknje za doma 12 "

Suknje za na lov iz lodna 8 "

Zimske hlače 6 "

Najnovejše in najelegantnejše

v konfekciji za dame.

Vnanje naročbe se izvažajo točno s povzetjem, kar komu ne gódi, zamenja lahko z drugim. (299—8)

Brez bolečine se delajo

operacije na zobéh

z narkozo razveselilnega gaza (Iustgas) — ali sticoksidul-gazom. (322—3)

Umetne zobe in zobovja

po najnovejši metodi brez bolečine vpostavlja zobni zdravnik Paichel,

v Ljubljani, pri Hradeckega mostu, I. nadstropje.

Kristina Zabukovič

priporoča p. t. občinstvu svoje nove

ozaljske in vezenino

v Ljubljani v židovske ulici, števil. 5. Ona prodaje tudi echarpes za dame in sploh vse, kar se za ženske oprave potrebuje. Blago je vrlo dobro, a cene nizke. (314—4)

Sè spoštovanjem

Kristina Zabukovič.

sem bolnim zoe in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessiere du Barry

v Romo.

30 let uže je nij bolehal, ki bi je ne bila osdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žolce i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nospanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v nšesih, slabosti in otevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolj nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi sprideval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Boneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svätnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestaart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecov, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled pranih i čut-nicnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalessiere prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesecnem užitku Vaše tečne in okusne Revalessiere popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripom ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner,

slušaatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin vsako vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, treslo se se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespajanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnic, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najviše stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zlažšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalessiere in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalessiere zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem moje društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvalečnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespajnji in hušanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Vraždin, na plučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tišanji v prsih.

Revalessiere je 4krat tečnejša, nego meso, tor se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V pichastih paketih po pol fenta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 60 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalessiere-Biscuitov v paketih in Revalessiere-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu na 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Waal-Platzgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specializiranih trgovcih; radi razpošilja dazajaka hiše na vse kraje po poštnih nakazilom ali povzetjih. V Ljubljani št. 5. četr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarja J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (143)